

Łotwa

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską



Informacje ogólne

powierzchnia:	64 589 km ²	
ludność:	1,876 mln (stan na 1 stycznia 2022)	
głowa państwa (prezydent):	Egils Levits	od 8 lipca 2019
premier	Arturs Krišjānis Kariņš	od 23 stycznia 2019
minister gospodarki, wicepremier	Ilze Indriksone	od 26 maja 2022
minister finansów	Jānis Reirs	od 23 stycznia 2019
minister spraw zagranicznych	Edgars Rinkēvičs	od 25 października 2011
ambasador Łotwy w Polsce	Juris Poikāns	od października 2021
ambasador RP na Łotwie	Monika Michaliszyn	od 2 września 2018
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2022	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*
PKB (w mld EUR)	25,4	27,0	29,2	30,6	29,5	32,9	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)	13,0	13,9	15,1	16,0	15,5	17,5	-	-
PKB (wzrost w %)	2,4	3,3	4,0	2,5	-3,8	4,5	3,9	2,2
Deficyt budżetowy/nadwyżka (% PKB)	0,0	-0,8	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	-	-
Dług publiczny (% PKB)	40,4	39,0	37,1	36,7	43,3	44,8	-	-
Inflacja (HICP, wzrost w %)	0,1	2,9	2,6	2,7	0,1	3,2	15,5	6,0
Bezrobocie (w %)	9,6	8,7	7,4	6,3	8,1	7,3	-	-
Eksport towarów (w mld EUR)	10,5	11,6	12,6	12,8	13,4	16,2	-	-
Import towarów (w mld EUR)	12,6	14,1	15,1	15,4	14,9	18,7	-	-
Bilans handlowy (towary i usługi w mld EUR)	0,08	-0,17	-0,20	-0,22	0,35	-0,68	-	-
Bezp. inwestycje zagr. na Łotwie (w mld EUR)	13,58	14,63	15,26	16,00	16,73	-	-	-
Inwestycje bezp. Łotwy za granicą (w mld EUR)	1,55	1,61	2,04	1,94	2,10	-	-	-

Źródło: EUROSTAT, *prognoza: European Economic Forecast Summer 2022

1. Sytuacja gospodarcza

Stolicą Łotwy jest Ryga licząca ok. 700 tys. mieszkańców.

Produkt krajowy brutto Łotwy na osobę, według parytetu siły nabywczej w 2021 roku stanowił 71% średniego poziomu UE (27).

Łotwa jest sklasyfikowana na 41 pozycji pod względem konkurencyjności w rankingu Światowego Forum Ekonomicznego *WEF Global Competitiveness Index 4.0 2019*, odnotowano poprawę o jedną pozycję w stosunku do roku 2018 (Polska jest na 36 pozycji). W rankingu Banku Światowego krajów, pod względem łatwości prowadzenia działalności gospodarczej *Doing Business 2020*, Łotwa zajmuje wysokie 19 miejsce, 5 wśród krajów członkowskich UE, za Estonią (Polska jest uplasowana na pozycji 40).

Rating kredytowy Łotwy jest na stabilnym poziomie inwestycyjnym. Oceny:

Moody's – A3;

Standard&Poor's BBB +

Fitch – BBB+,

Łotwa jest członkiem UE od 1.05.2004 r., członkiem WTO od 10 lutego 1999 r. 1 lipca 2016 r. Łotwa przystąpiła do OECD.

Gospodarkę łotewską charakteryzuje wysoka emigracja zarobkowa. Szacuje się nieoficjalnie, że od momentu przystąpienia Łotwy do UE wyemigrowało ok. 100 tys. osób, co stanowi ok. 9% ogółu osób zatrudnionych.

Łotwa plasuje się w czołówce krajów UE o największym wzroście PKB. W III kw. 2020 r. średnie wynagrodzenie miesięczne netto na Łotwie wynosiło 1147 euro brutto i 844 euro. Najszybciej wynagrodzenia rosły w sektorach: usług, budownictwa, nieruchomości, a także w rolnictwie.

1 stycznia 2014 r. Łotwa przystąpiła do strefy wspólnej waluty europejskiej. Wraz z wprowadzeniem euro Łotwa wprowadziła zmiany w systemie podatkowym, dzięki czemu stała się bardzo atrakcyjnym krajem dla inwestorów. Zlikwidowano podatek od dywidendy. Zysk ze sprzedaży akcji także nie jest opodatkowany. W 2015 r. obniżona została stawka podatku dochodowego od osób fizycznych z 24 do 23%.

Szacunkowy poziom szarej strefy na Łotwie wynosi 21,3% PKB (najwyższy wśród krajów bałtyckich). Łotwa znajduje się na 36 pozycji pod względem indeksu percepcji korupcji wg dorocznego Indeksu Percepcji Korupcji Transparency International za 2021 r.

Struktura sektorowa PKB (2020 r. wg Statista): rolnictwo – 3,78%, przemysł – 19,18%, usługi – 63,98%.

Produkuje się tu m.in. pojazdy silnikowe, sprzęt telekomunikacyjny. Duże znaczenie dla gospodarki ma także leśnictwo, rybołówstwo, hodowla (głównie bydła mlecznego).

Najczęściej eksportowane łotewskie towary to: pasze dla zwierząt, soja, mleko, produkty przemysłu drzewnego. Sporą część stanowi reeksport. Największe pozycje importowe stanowią gaz ziemny, smary, materiały pędne, surówka miedzi.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Łotwy w jej eksporcie w 2021 r. były: Litwa (udział 17,8%), Estonia (10,6%), Wielka Brytania (7,7%), Niemcy (7,3%), Rosja (7,3%), Szwecja (5,5%), Dania (4,3%), **Polska (4,2%)**, Niderlandy (3,3%) Finlandia (2,5%) (źródło: Trade Map).

Największymi dostawcami na Łotwę w 2021 r. były: Litwa (17,2%), Niemcy (10,5%), **Polska (9,6%)**, Rosja (9,1%), Estonia (8,9%), Chiny (4,4%), Niderlandy (4,1%), oraz Finlandia (3,7%) (źródło: Trade Map).

2. Polityka gospodarcza

Ambicją Łotwy jest podążanie drogą państw nordyckich – osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Do wyzwań gospodarczych uprzedni rząd zaliczał kwestię bezpieczeństwa energetycznego. Istotną rolę odgrywała polityka prywatyzacyjna i przyciąganie kapitału zagranicznego do inwestycji bezpośrednich.

3. Stanowisko w sprawach europejskich

Łotwa przykładą dużą wagę do rozwoju transeuropejskich sieci połączeń transportowych – Rail Baltica i Via Baltica, jak również dąży do wpisania połączeń Wchód-Zachód na listę priorytetów unijnych.

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Polsko-łotewskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ([Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#)). Ponadto w relacjach dwustronnych zostały zawarte umowy o charakterze gospodarczym:

Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów i majątku z 1993 r. Dz. U. z 1995 r. nr 53, poz. 285 ([Dz.U. 1995 nr 53 poz. 285](#)), sprostowana Obwieszczeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 10 marca 2009 r. o sprostowaniu błędu ([Dz.U. 2009 nr 91 poz. 750](#)).

5. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana towarowa w mln EUR

	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2020=100	2021	Dynamika 2020=100	I-VIII 2022	Dynamika I-VIII 2021=100
Eksport	1 023,3	1162,0	1 091,0	1 145,1	1 477,8	101,5	1 796,9	121,6	1 588,3	135,7
Import	222,2	246,1	295,7	293,6	499,2	122,3	527,4	105,7	398,1	123,3
Obroty	1 245,5	1 408,1	1386,7	1 438,7	1 977,0	106,1	2 324,3	117,6	1 986,4	133,0
Saldo	801,0	915,9	795,3	851,5	978,6	-	1 269,5	-	1 190,3	-

Źródło: GUS

Łotwa wg danych za 2021 r. jest 24 partnerem Polski w świecie i 16 w UE pod względem wielkości polskiego eksportu (z udziałem 0,6%) i 51 w świecie oraz 21 w UE pod względem importu (z udziałem 0,2%).

Polska natomiast jest ważnym partnerem handlowym Łotwy, zajmując 8 pozycję w eksporcie (z udziałem 4,2%) i 3 w imporcie tego kraju (z udziałem 9,6%).

W ciągu ostatnich lat struktura polskiego eksportu do Łotwy zmieniła się, pojawiły się towary, które do tej pory nie były przedmiotem wywozu z Polski. Głównymi towarami eksportowymi są: wyroby

przemysłu elektromaszynowego (ok. 30% udziału w polskim eksporcie do Łotwy), wyroby przemysłu chemicznego (ok. 20%), artykuły rolno-spożywcze (ok. 18%), wyroby metalurgiczne (ok. 10%).

W polskim imporcie z Łotwy dominują metale nieszlachetne i wyroby z nich (ok. 43 % w imporcie z Łotwy), wyroby przemysłu elektromaszynowego (ok. 17,5%), artykuły rolno-spożywcze (ok. 14%) wyroby przemysłu chemicznego (ok. 7%) oraz wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (ok. 9%).

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polska jest na 15 miejscu wśród kierunków inwestycji łotewskich. Wg informacji Banku Centralnego Łotwy skumulowana wartość łotewskich inwestycji w Polsce na koniec I kw. 2022 r. roku wyniosła 58 mln EUR. Wg danych opublikowanych przez NBP, wielkość zainwestowanego kapitału łotewskiego w Polsce na koniec grudnia 2021 r. wyniosła 54,7 mln EUR i stanowiła ok. 0,02% zainwestowanego kapitału ogółem.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, pod koniec 2020 r. w Polsce było zarejestrowanych 46 spółek z udziałem kapitału łotewskiego. Kapitał zagraniczny tych spółek wynosił 196,5 mln PLN, co stanowiło ok. 0,1% kapitału zagranicznego ogółem. 10 spółek zatrudniało powyżej 9 osób, a kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD dysponowało także 10 spółek. Spółki łotewskie zatrudniały w Polsce w 2018 r. 521 osób (brak danych z późniejszych lat).

Według źródeł łotewskich skumulowana wartość polskich inwestycji na Łotwie na koniec I kw. 2022 roku wyniosła 159 mln EUR. Wg danych polskich opublikowanych przez NBP, całkowitą wartość inwestycji polskich na Łotwie na koniec roku 2021 szacowano na 146,1 mln EUR (ok. 0,61% polskiego kapitału zainwestowanego za granicą).

Dostęp do rynku

Z dniem 1 maja 2006 r. Łotwa otworzyła swój rynek pracy dla obywateli polskich. Istniejąca pomiędzy Polską i Łotwą infrastruktura prawna nie stwarza żadnych barier formalnych dla rozwoju współpracy gospodarczej.

Problemy z wypłacalnością wielu firm łotewskich oraz nieskuteczność łotewskiego wymiaru sprawiedliwości powoduje wzrost ryzyka przy zawieraniu kontraktów handlowych. W zdecydowanej większości przypadków wynika to z niedoskonałości otoczenia biznesowego, na które w decydującym stopniu wpływają obowiązujące normy prawa gospodarczego.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Składowanie gazu ziemnego (naturalne kawerny gazowe na Łotwie).

Projekty infrastrukturalne w ramach Inicjatywy Trójmorza.

8. Placówka dyplomatyczna Rzeczypospolitej Polskiej na Łotwie

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej

Mednieku iela 6 b

LV-1010 Rīga

Latvia

tel.: (+371) 6 70-31-512/500

faks: (+371) 6 703-15-49

e-mail: ryga.ambasada@msz.gov.pl

strona internetowa: <http://ryga.msz.gov.pl/pl>

9. Placówka dyplomatyczna Republiki Łotewskiej w Polsce

Ambasada Republiki Łotewskiej

ul.Królowej Aldony 19

03-928 Warszawa,

tel.: +48 22 617 11 05

faks: +48 22 617 11 06

e-mail: embassy.poland@mfa.gov.lv

strona internetowa: <https://www.mfa.gov.lv/>

Opracował: Maciej Zieliński

Aktualizacja: październik 2022 r.